

Teaching Guide

Identifying Data					2016/17
Subject (*)	Políticas Sociais e Medioambientais da Empresa		Code	611G02038	
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optativa	6	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Economía Aplicada 1				
Coordinador	Dopico Castro, Jesus angel	E-mail	jesus.angel.dopico@udc.es		
Lecturers	Dopico Castro, Jesus angel Pena Lopez, Jose Atilano	E-mail	jesus.angel.dopico@udc.es atilano.pena@udc.es		
Web					
General description	<p>A finalidade da materia é introducir ó alumno na análise da relación bidireccional entre empresa e entorno social e ambiental. Este estudo conleva tanto a análise da interrelación entre ética e empresa coma o dos enfoques, a planificación e avaliación da Responsabilidade Social Corporativa (RSC) ou empresarial (RSE). Por tanto, búscase unha maneira de entender a xestión empresarial atenta ás esixencias internas e do entorno. O enfoque do curso considera tanto o analítico como o esencialmente práctico: tanto a dimensión sobre a reflexión ética, social e medioambiental do funcionamento empresarial como as metodoloxías aplicadas ás empresas, o estudo de casos e incluso o encontro con profesionais ligados ás cuestións plantexadas pola materia.</p> <p>En conxunto está plantexada en dous bloques: O primeiro bloque céntrase na introdución do debate ético no campo da economía e da xestión empresarial. Xunto a elo revísanse os enfoques e estratexias da denominada Responsabilidade Social Corporativa. No segundo bloque préstase unha especial atención ós aspectos ambientais, así como se opta por adicar un amplo apartado ó estudo das empresas sociais, dada a importancia do sector e o particular carácter deste tipo de emprendemento.</p>				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A4	Elaborate advisory reports on specific situations of companies and markets
A5	Write projects about specific functional areas (e.g. management, marketing, financial) of the company
A11	To analyze the problems of the firm based on management technical tools and professional criteria
A12	Communicate fluently in their environment and work by teams
B1	CB1-The students must demonstrate knowledge and understanding in a field of study that part of the basis of general secondary education, although it is supported by advanced textbooks, and also includes some aspects that imply knowledge of the forefront of their field of study
B2	CB2 - The students can apply their knowledge to their work or vocation in a professional way and have competences typically demonstrated by means of the elaboration and defense of arguments and solving problems within their area of work
B3	CB3- The students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their field of study) to issue evaluations that include reflection on relevant social, scientific or ethical
B4	CB4-Communicate information, ideas, problems and solutions to an audience both skilled and unskilled
B5	CB5-Develop skills needed to undertake further studies learning with a high degree of autonomy
B6	CG1-Perform duties of management, advice and evaluation in business organizations
B7	CG2-Know how to use the concepts and techniques used in the various functional areas of the company and understand the relationships between them and with the overall objectives of the organization
B8	CG3- Know how to make decisions, and, in general, assume leadership roles.
B9	CG4-Learn to identify and anticipate opportunities, allocate resources, organize information, select and motivate people, make decisions under conditions of - uncertainty, achieve the proposed objectives and evaluate results

B10	CG5-Respect the fundamental and equal rights for men and women, promoting respect of human rights and the principles of equal opportunities, non-discrimination and universal accessibility for people with disabilities.
C1	Express correctly, both orally and in writing, in the official languages of the autonomous region
C4	To be trained for the exercise of citizenship open, educated, critical, committed, democratic, capable of analyzing reality and diagnose problems, formulate and implement knowledge-based solutions oriented to the common good
C5	Understand the importance of entrepreneurial culture and know the means and resources available to entrepreneurs
C6	Assess critically the knowledge, technology and information available to solve the problems and take valuable decisions
C7	Assume as professionals and citizens the importance of learning throughout life.
C8	Assess the importance of research, innovation and technological development in the economic and cultural progress of society.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Analizar os condicionantes de tipo social e ambiental ós que debe dar resposta a empresa e saber xestionar ditos condicionantes	A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C4 C5 C7 C8
Coñecer as implicacións éticas da actividade empresarial e ser capaz de analizalas e xestionalas axeitadamente. Dominar os aspectos relacionados ca responsabilidade social corporativa	A4 A11 A12		C4 C5 C6 C7 C8
Coñecer o funcionamento da economía social e saber analizar as características fundamentais e os procesos de actuación das empresas que actúan en dito entorno	A4 A5		C4 C5 C7 C8
Analizar os procesos de adaptación das empresas á política medioambiental e coñecer os principios básicos de sustentabilidade no eido empresarial. Coñecer os obxectivos e instrumentos de xestión ambiental pública e privada	A4 A5		C1 C4 C5 C7 C8

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema 1. Ética e empresa	1.1.A ética na economía e a ética empresarial 1.2.Cultura organizativa e valores éticos. 1.3.O capital social e os recursos e capacidade da empresa. 1.4.Os códigos éticos empresariais e o bo goberno corporativo 1.5.Casos prácticos
Tema 2. Responsabilidade social corporativa	2.1.Enfoques de RSC: Os stakeholders e o funcionamento da empresa 2.2.Os ámbitos de la RSC: interna e externa 2.3.As estratexias de RSC. 2.4.Casos prácticos

Tema 3. Instrumentos de xestión e medida da RSC	<p>3.1.A medición de resultados económicos, sociais e medioambientais.</p> <p>3.2.Contabilidade e información sobre desenvolvemento sostible</p> <p>3.3.Información ?triple bottom line?.</p> <p>3.4.As memorias de sustentabilidade</p>
Tema 4. Empresas de economía social	<p>4.1. Inicios, desenvolvemento e situación actual da economía social</p> <p>4.2. Teoría económica e análise económico-financieiro da empresa cooperativa</p> <p>4.3. As políticas públicas e a economía social</p> <p>4.4. Lecturas e aplicacións prácticas</p>
Tema 5. A política ambiental na empresa	<p>5.1. A política ambiental: Fundamentos, obxectivos e instrumentos</p> <p>5.2. Adaptación da empresa á política ambiental</p> <p>5.3. Empresa e cambio climático</p> <p>5.4. Lecturas e aplicacións prácticas</p>

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Case study	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	13	26	39
Workshop	A11 A12 B3 B7	4	0	4
Guest lecture / keynote speech	A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B10 C4 C5 C6 C7 C8	17	51	68
Objective test	A11 B2 B3 B4	2	0	2
Document analysis	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	12	24	36
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Case study	Análise en clase interactiva de casos sobre o entorno social e ambiental da empresa e sobre as políticas sociais e medioambientais das empresas
Workshop	Sesión en grupo reducido con diversas finalidades, dependendo das necesidades que se deriven do momento do curso no que se acorde desenvolver o obradoiro
Guest lecture / keynote speech	Clases expositivas sobre os temas teóricos do programa da materia
Objective test	Exame con preguntas de resposta corta sobre os contidos teóricos da materia.
Document analysis	Análise nas clases interactivas de lecturas, textos, conxuntos de datos ou elementos similares relacionados co contido teórico da materia e que permiten profundizar no mesmo mediante exemplos concretos ou desenvolvementos teóricos de maior amplitude ca os presentados nas clases expositivas.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Document analysis Case study Workshop Guest lecture / keynote speech	A atención persoalizada ten un carácter integral no desenvolvemento da materia, sendo posible dita atención en calquera das metodoloxías empregadas na materia.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Document analysis	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	Valoración dos análises de lecturas, textos e conxuntos de datos realizados en clase. A suma da valoración deste apartado e a do de estudo de casos terá un valor máximo de 5 puntos.	25
Case study	A4 A5 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6	Valoración dos estudos de casos realizados en clase. A suma da valoración dos estudos de casos e do análises de fontes documentais terá un valor máximo de 5 puntos.	25
Objective test	A11 B2 B3 B4	Exame teórico da materia, consistente en preguntas cortas, cunha valoración máxima de 5 puntos	50

Assessment comments

Os criterios de avaliación da segunda oportunidade serán os mesmos que os da primeira oportunidade.

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - AECA (2004). Marco conceptual de las Responsabilidad Social Corporativa. Madrid, Serie Responsabilidad Social Corporativa. Documento nº 1. y nº 3. - Ballester, Enrique (1990). Economía social y empresas cooperativas. Madrid, Alianza Universidad - Camacho, Ildefonso et al (2006). Ética de la empresa. Bilbao, Descleé - Carneiro, Manuel (2009). La responsabilidad social corporativa interna. Barcelona, Esic - Chaves, Rafael (2012). Las políticas públicas y las cooperativas. Ekonomiaz - Cortina, Adela (2003). Ética de la empresa: claves para una nueva cultura empresarial. Madrid, Trotta - Crane, Andrew (2008). Corporate Social Responsibility: readings and cases in a global context.. London, Routledge - García Delgado, José Luis (dir.) (2009). Las cuentas de la economía social. Pamplona, Civitas - Giddens, Anthony (2010). La política del cambio climático. Madrid, Alianza Editorial - Grávalos, María Asunción (2002). Economía social. Oviedo, Septem Ediciones - Labandeira, Xavier; León, Carmelo J. y Vázquez, Mª Xosé (2007). Economía ambiental. Madrid, Pearson - Lozano, José Felix (2004). Códigos éticos para el mundo empresarial. Madrid, Trotta - Monzón Campos, José Luis (dir.) (2010). Las grandes cifras de la economía social en España. Valencia, Cirioc España - Monzón Campos, José Luis (2012). Las cooperativas ante la globalización: magnitudes, actividades y tendencias. Ekonomiaz - Navarro, Fernando (2008). Responsabilidad social empresarial: Teoría y práctica. Madrid, Esic - Novkovic, Sonja (2008). Defining the co-operative difference. The Journal of Socio-Economics - Pearce, David W. y Turner, R. Kerry (1995). Economía de los recursos naturales y del medio ambiente. Madrid, Celeste Ediciones - Porter, M. E. y Kramer, M. R (2006). "Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility". Harvard Business Review - Vargas Escudero, Leonor (2006). Mitos y realidades de responsabilidad social corporativa en España; un enfoque multidisciplinar,. Cizur, Civitas - Vegara, Josep M. (dir.) (2009). El cambio climático: Análisis y política económica. Barcelona, Servicio de Estudios de la Caixa <p>Aclaración importante sobre a bibliografía básica: As referencias bibliográficas introducidas no apartado de bibliografía básica serán empregadas en maior ou menor medida ó longo das clases expositivas e interactivas do curso. Aínda así poderáse proporcionar ós alumnos materiais diferentes dos que aquí figuran, tales como textos, capítulos de libros, artigos ou conxuntos de datos ca finalidade de seren analizados nas clases interactivas ou de complementar as clases teóricas. Ademais poderáse introducir ó longo do curso bibliografía básica adicional se así o aconsella a evolución das clases ou se se publica algunha referencia bibliográfica nova ó longo dos próximos meses.</p>
Complementary	

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.